

LETO XI.

ZVEZER II.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911
CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 11. zvezka:

Stran

Stran

Pouk.		Društveni glasnik:	
Slovenskim vojakom	161	Sv. Trojica v Slov. gor.	172
Molčečnost	161	Šmarje pri Jelšah	172
Zabava:		Sv. Marjeta pri Moškanjih	172
Junak Tomaževega dne 1. 1809	163	Zetale	173
Zvezda	167	Ptuj	173
Vetru	167	Središče	173
Majniku v slovo	167	Sv. Ana na Krembergu	173
Moj pristan	167	Zreče	174
Razgled po svetu.		Iz Posavskih planin	174
Dekliški vrtec:		Braslovče	174
V zelenem logu	168	Št. Vid pri Planini	176
Dekliško lepotičje	169	Iz Celjske okolice	176
Dobra gospodinja	170	Poljčane	177
Domači vrt	170	Studenice	177
Venčanje križev in kapelic	170	Govorniške vaje:	
Mladenke — služkinje	171	Govor na ženskem shodu v Trbovljah	177

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K. na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva 29. maja 1911.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odprta je ob četrtkih od 4.—6. ure zvečer, in ob nedeljah od 8.—10. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige redno vračajo, da prihranijo sebi in nam stroške opominjevanja.

„Slov. Kat. izobr. društvo Kres“ v Gradcu

se nahaja sedaj v hiši društva sv. Marte Prokopigasse 12. I. Najbližnji vhod je skozi obok na Herrengasse mimo Glockenspiel-Bazarje. Društveni prostori so odprti vsak večer. Katoliški Slovenci in Slovenke, pristopajte k temu edinemu »Kat. ljudskemu društvu v Gradcu.«

Slovinci! Naročite si „Naš Dom“.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

== NAŠ DOM ==

Štev. 11.

V Mariboru, 1. junija 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Slovenskim vojakom.

Vera in narodnost.

Druga točka vojaškega službovnika in gotovo ena izmed najvažnejših je bogaboječnost. Doslovno se glasi: »Bogaboječnost je podlaga nravnemu življenju in ta le bodri človeka, da zvesto izpolnjuje vse svoje dolžnosti. Vsa načela pa, ki človeka bodré k zvestemu izpolnjevanju vseh njegovih dolžnosti, ga jih spozna in razume, ki ga v težah življenja podpirajo in mu srčno oživljajo, ga v nesreči tolažijo in v nevarnosti opominjajo, se morajo častiti in gojiti. Verske reči zasmehovati ali jih obrekovati, je strogo prepovedano. Vsakomur se ima dovoliti za opravljanje verskih dolžnosti potreben čas, če to le služba dopušča!«

Slovenski vojaki! Vera je oni zaklad, katerega ste si prinesli sem k vojakom iz mile domovine. Prišli bodo trenutki, ko bode te slišali od popačenih »tovarišev« zasmehovati vašo vero. Takrat je vaša sveta dolžnost, da se za njo potegnete, da jo branite. A ne morda s prepiri, nikakor ne! Ljudi take vrste se prezira, ž njimi se občuje, kolikor to zahteva služba. Da ostanete verni, to je najlepša zmaga nad njimi, kajti njihovi nameni, iztrgati vam vero iz srca se potem ne uresničijo. Oni, ki zmerjajo najbolj čez vero, so navadno socialni-demokrati, ljudje ki hočejo uničiti vero in potem državo. Vojak brez vere je kakor hiša brez trdne podstave. Stoji sicer, a ko pride vihar, se poruši, ko pride oni važni trenutek-boj, sramotno pobegne, se pokaže strašljivca. Takemu vojaku ni sveta prisega, ki jo je slovesno prisegel domovini in cesarju.

Vera nam daje moč, da preziramo celo smrtno nevarnost, zremo z mirnim očesom morda gotovi smrti v obraz. Mladenci! Ko vam služba dopušča, idite v cerkev, ostanite taki, kot vas je hotela

in vas hoče imeti dobra mati. Držite se gesla:

»Vse za vero, dom, cesarja!«

Lepa je naša domovina in presrečni smo, da je ta krasota naša lastnina. Število nas je bilo nekđaj veliko, bili smo mogočni narod; a tujci, ki so uvideli krasoto naših dežel, so se vrgli na nas, in mnogo naših sinov so ponemčili, jih naredili v janičarje. Ravno dandanes še se bije srditi boj, v večjem številu so se vrgli prokleti tujci nad našo domovino, hoteč odtujiti našo mladino.

Mladenci! Tudi vi pridete v mesta, kjer preže na vas naši sovražniki, ki bodo vam skušali v srce vcepiti sovraštvo do milega slov. rodu. Žalibog bode te našli tudi morda med vojaki ljudi, ki bodo skušali sramotiti vašo narodnost, vaš materni jezik. Ne občuj te vrste, z našimi grobokopi. Takrat naj vskipi v vas narodna zavednost, povejte tem odločno: da ste in ostanete zavedni Slovenci, zvesti sinovi slov. mater, zvesti avstrijski državljani, zvesti cesarju! Naznanite vsako psovko stotniškemu poveljniku in ta bo kaznoval ljudi take vrste! »Vse narodnosti naj žive v bratski slogi, vsako psovanje te ali oni narodnosti je kaznjivo! Vi ste sinovi malega a junaškega naroda slovenskega, ki je bil in bo vedno zvest cesarju. Avstrijska tla in tuja bojišča so napojena s krvjo naših pradedov, hrahlih očetov....

Mladenci! Ohranite si narodnost, bodite ponosni, da ste Slovenci. Vaš sklep, ko prestopite vojaška vrata, bodi:

»Slovenec sem

Slovenec čem ostati!«

Molčečnost.

Nedavno mi je prišla v roke majhna bajka, ki pa ima zlato jedro v sebi. Zato si ne morem kaj in vam jo pošljem

z gotovo nado, da bo tudi vam ugajala. Še več! Morda si shranite jedro, zlato zrno ter si ga vsadite sredi srca ter ga ne zabite, ne izgubite nikoli več.

Bajka se glasi takole:

Daleč, daleč tam za deveto deželo bilo je v neki rodovini dvanajstero bratov. In ko so dobili sestrico, jih je vila rojenica začarala in izginili so vsi. Ko je potem sestra dorasla v cvetočo mladenko in slišala o svojih bratih in njih nesreči, šla je od doma, da jih poišče. V sanjah je slišala, kje bivajo. In ko pride po dolgem potu blizu tja, zaide v gozd in zagleda sredi gozda majhen vrt, v katerem je cvelo dvanajst belih rož. Polna veselja jih utrga, da bi jih podarila svojim bratom. A naenkrat pristopi stara žena in ji reče: »Nesrečno dekle! Kaj si storila! Te dvanajstere rože so bili tvoji bratje. In zdaj so spremenjeni za vedno v krogarje«. — Ali jih ne morem rešiti? Ali ni nikake pomoči?« — vpraša deklica vsa v solzah. »Ne«, odvrne starka, na vsem svetu takega sredstva ni, samo eno je, ki pa je tako težko, da ž njim gotovo ne boš rešila svojih bratov. »Katero je to sredstvo? povej mi ga«, vpraša deklica, in majhno upanje se polasti njenega srca.

»Ti moraš molčati sedem let, spregovoriti ne smeš niti besedice, tudi nasmejati se ne smeš. In če zineš le eno besedico — in če manjka le ena sama ura za teh sedem let, potem je vse zastoj. Tista beseda umori tvoje brate«, reče starka.

Dekle ne odgovori besedice a v njenem srcu je bilo živo prepričanje: Jaz vem gotovo, rešila bom svoje brate.

Odšla je daleč naprej, odšla sama v temni gozd. Ondi je predla. Našli so jo usmiljeni ljudje, jo vprašali, odkod da je, a ona zmaje samo z glavo. Našel jo je tudi kralj ter jo vzel na svoj grad za kraljico — četudi je bila mustasta. In živela je več let in vsi so jo ljubili, le njenih žalostnih oči niso mogli umeti. Menda bi rada kaj rekla, a ne more; zato je nesrečna — so modrovali.

Slednjič jo očrni neka čarovnica pri kralju, ter jo obrekuje, da mu ni zvesta. Sprva kralj noče verjeti. A slednjič so ga le pregovorili in privolil je,

da so jo obsodili na smrt. Na gromadi jo hočejo sezgati kakor hudobno čarovnico, ker je ogoljufala kralja.

Že so jo pripeljali na javno morišče in privezali h kolu, že so zanetili ogenj in plameni so se lotili njenega oblačila — ona še vedno ni odprla ust! Zdajci je bil dotekel zadnji trenutek onih določenih sedem let.

Naenkrat završi po zraku, prileteli so dvanajsteri krogarji, hipoma se spremenili v njene brate, ki so bliskoma razmetali gorečo gromado, pogasili ogenj ter razvezali vrvi, s katerimi je bila privezana sestra.

Potem so jo objemali in poljubovali ter s solzami močili njeno lice in roke! Rešeni so bili.

Zdaj še le spregovori junaška sestra, razodene kralju vso skrivnost in vsa dežela je bila polna veselja ter jo blagrovala vse čase.

Povejte mi, ljube čitateljnice! Ali ni to lepa bajka? Pa pojdimo še dalje. Ali ni nekoliko resnice na njej? Ali ni mogoče, da tudi v istini reši sestra svojega brata, žena svojega moža, ako zna molčati, tiho biti — a ne le en dan, eno leto temveč mesece in leta dolgo naprej.

Recimo, da je tvoj brat ali mož samovoljen in nagle jeze, kar je zanj velika nevarnost za poznejše življenje, ker ga ne bodo marali prijatelji in sosede — ali ga more sestra ali žena rešiti?

Gotovo. Samo treba je, da ima toliko ljubezen, da umeje tudi kaj žrtvovati. Kaj pa naj žrtvuje? Glej, ako se začne prepirati, pusti, da njegovo obvelja, prijazno molči naj ima zadnjo besedo. Kako krasen, kako ganljiv je tak zgled! Taka miloba premaga sčasoma tudi kruto srce, ne sicer takoj, morda tudi še le za sedem let, morda še pozneje.

A to je edino sredstvo. Tu je govorila starka prav, — tudi to je imela prav, da je težko, tako neznansko težko, da ga le malokdo premore.

Ugovarjaš mi: Češ, ako molčim, tedaj bo pa res brat mislil, da ima vselej prav. Ne, motiš se! Vsak človek, globoko notri v srcu celo natanko ve,

kdaj ima prav, kdaj se je plemenito obnašal, kdaj sirovo, krivično. — A pripoznati noče tega drugim, sestri najmanj, ženi tudi ne. Cimbolj se torej prepiraš in kosaš ž njim, tem bolj ti bo ugovarjal, in zakrknilo se bo njegovo srce v jezi in nevolji. In to je najžalostnejše.

Ali ste že kdaj poslušali, kako je bilo, kadar sta se dva prepirala med seboj? Neskončno žalostno je, kakor bi ugasnilo solnce na nebu in bi namesto njega brlela le mrkla oljenka.

Zdaj pa še mislite nazaj na bajko in lepi primer. Kako lezejo plameni

proti sestri ter se lotijo oblačila — ona pa le molči. Glejte, tako je v življenju. Zdi se ti, da se ne moreš premagati. Kar žge te, in ogenj gori v prsih. Krivico ti dela, dolži te, česar ne zaslužiš. Ne moreš tiho biti, zagovarjati se moraš, le eno besedo hočeš odvrniti! Ne, nikar! Ravno ta le ena, edina beseda zatrosi prepir in besedičenje — ker zlovoljni brat ali mož včasih le čaka na priliko, da si ohladi jezo.

Edino rešenje je zato: molči! Molči, junaško! Zmagala boš — rešila njega in tudi lastno svojo srečo. Poskusi!

Zabava.

Junak Tomaževega dne 1. 1809.

Minol je ljubki praznik nedolžnih otročičev leta 1809. Tiha noč je legla na bele poljane Tirolske. Že se bliža jutranja zora Tomaževega; a noče se svitati, noče priti jasni dan, akoravno že kaže stolp Miterolandske cerkvice osmo uro. Pač pa priletavajo goste snežinke v veliki jezi z neba. Pokriti pač hočejo s krvjo in solzami prepojemo tirolsko zemljo. Skriti hočejo rdeče sledove ljutih bojev, katere so bili pred kratkim verni tirolski sinovi s četami nasilnega cesarja Napoleona. Zabraniti hočejo vsakemu neljubemu, zlovoljnemu gostu pot v mirno vas junaških Olancev. Vkljub vsemu temu stopa četa oboroženih Francozov po beli cesti ter se ustavi pred lepo, vsespoštovano »Tarerjevo gostilno«. Kaj pa hočejo? Koga iščejo? Saj se menda ne bodo pregrešili nad starim, slepim Tarerjem, očetom Jurijem Sigmajer? Pojdimo in pogledimo! Zares! Častnik-vodja že stoji pred sivim starcem, sedečim za mizo in govori: »Vaš sin, Peter Sigmajer je pozvan pred bruneško vojno sodišče. Privedite ga le sem, ali povejte, kje je skrit.« Nato razgrne dolgo listino ter čita: »Glavno taborišče v Bruneku na Tomaževo l. 1809. Peter Sigmajer je pozvan pred vojno sodišče. Ako se ga ne najde, naj se odvede v zapor njegov oče Juri Sigmajer, ki bo tudi ustreljen namesto sina, ako se isti ne javi v treh dneh. Broussier, poveljnik Pustrske doline.«

Kruto povelje! Da, da, brezsrčni krvoločnik Broussier je vedel kakor malokdo, tirati svoje žrtve z izredno krutostjo v pogubo in smrt. Njegovo srce je bilo srce ljute hijene. Hvalil se je svoje bistroumnosti pri nastopu s Sigmajerjema. Bil je voljan, umoriti namesto sina njegovega starega, slepega očeta, da izpolni, kakor je dejal polkovniku, svojo častno besedo. Z grozo in strahom je slišal dobri starec to grozno novico. A svojega junaškega, pridnega sina ni izdal. Rad gre za njega v smrt. Zato se izroči mirno in brez obotavljanja vojakom, ki ga zvežejo in odvedejo v Brunek. Tako mirno pa se niso udali njegovj vrli rojaki. Kakor nenadna, huda vihra, kakor blisk iz jasnega neba je pretresla vest o Sigmajerjevi ujetvi poštene Olančane. Da se je drznil nečloveški Broussier dotak niti ubogega, slepega starca, to jim je preveč. Prevzeti svete jeze, se vzdignjejo, da ga osvobodijo, naj velja, kar velja. Tekli bi zopet potoki krvi, ako bi ne preprečil te nesreče veleugledni, modri olanški župnik, Franc Möhr, ter jih pomiril. Medtem se na kratko poslovi Jurij Sigmajer od svojih ljubih ter jim naroči, naj ne povedo tega Petru, preden ne potečejo trije dnevi in on ne izplača zanj smrtnega dolga po Broussierovem računu. Tako je želel blagi oče. Toda kaj porečeta k temu mati in sinaha? Odločilno besedo v tej velevažni zadevi imata tudi oni. Mati Valburga prepusti

razsodbo mladi Petrovi ženi, ki se bo pač gotovo odločila za svojega moža, katerega tako iskreno ljubi. Pa kaj reče vrla hči? »Mati, jaz mislim, naj se Peter izroči sodnji, da se ohrani drago življenje vašega soproga in mojega očeta. Kajti, večni Bog nam veli: »Spoštuj svojega očeta in svojo mater.« Pri tem je ostalo. Olanci poiščejo nato mladega Sigmajerja v njegovem skrivališču ter ga obvestijo o vsem tem.«

In tako srečamo na Tomaževo popoldne dva moža na potu v gorsko vas. Molčé korakata navzgor v strmo planino. Hudo jima je pri srcu, hujše, kakor takrat, ko sta gledala v krvavem boju blede smrti v obraz. Da, trpki mrz žalosti krči njuno dušo. Zato niti ne čutita ledene sape, ki jima brije neusmiljeno nasproti. Ne slišita, kako pomenljivo ječi in škriplje led pod njunima nogama. Snega pa je toliko, da se kar kadi in še večjo jezo ima sedaj, kakor jo je imel zjutraj. Oslepil bi ju rad, zavodil, da ne najdeta zavetišča mladega Tarerja. Toda v boju za dolžnost in pravico premagamo vse, ker imamo ob strani pomoč Najvišjega. Srečno dospeta na vrh gore, in gresta takoj v znano planšarnico, kjer je bil skrit Peter. Glejte ga, ravnokar prihaja iz kočice! Krasen mlad mož ponositega stasa in plemenitega značaja!

Smelost se mu iskri iz oči, a blagovoljnost mu igra na ustnicah. Njegov rožnat obraz obdaja bujna kostanjeva brada, kakor zagorele vrtnice cvetlično gredo. Z vidnim, pristrčnim veseljem pozdravi nepričakovana gosta. Siromak ne ve, kaj ga čaka. Nemara se nadeja vesele novice, da zanj ni več nevarnosti? A sedaj to strašno razočaranje! Pač bi ga potrlo, kljubu njegove orjaške moči, da ni junaški sin plemenitega Tarerja, da ni verna krščanska duša.

Težko, zelo težko je bilo prijateljema povedati mu grozno novico. Rajši bi jo bila slišala sama. Toda, kaj početa, zgoditi se mora. Dobri Peter vije bolešno roke in pravi: »Bog v nebesih! Moj oče — je vjet — mora umreti — če sin v teku treh dni ne pride! Da, da, sam peklenšček je iznašel to nečuvveno zvijačo, da umrje oče namesto sina.

Ne, nikdar in nianoli ne umrje moj oče. Jaz spoznam svojo dolžnost. Pri meni vpliva pač narava, ker sem njegov sin, njegova kri; a pri moji ženi je veliko-dušna, krščanska požrtvovalnost. Vreden je hočem biti. Zato pojdimo, pojdimo hitro, da rešimo očeta. Miha, čuj vzem mojo puško ter jo sproži zunaj na vrhu, naj odmeva čez brežine in pečine v širni svet: »Spoštuj očeta, reši očeta, umri za očeta!« Mož gre, stori tako in trikrat je strahovito zagrmelo čez mo-gočne bregove v tihe, tarnajoče doline. Nato se še Peter milo poslovi od svojih ljubih planin, ki so ga tako varno in dobrovoljno skrivale, rekoč: »Z Bogom! Zdravstvijte, zveste, molčéče planine! Jaz pojdem v hladni grob. Ve pa ostanete. Le stojte trdno in verno! A ko nekaj vzide boljše jutro moji dragi domovini, takrat pričajte o meni! Povejte ji, da sem bil v življenju in v smrti njen zvesti sin.« In šli so nizdoli, vsi trije, proti ljubljeni domači vasi. Ondi se mladi Sigmajer junaško odtrga od predragih svojih, ljubkih otročičev ter se srčno napoti v Brunek. Pred od-hodom še zbere tamošnji dušni pastir vse vaščane v cerkvi pred Najsvetejšim, da izprosijo vrlemu rojaku srečno vrnitev.

Potem pa odide Peter v spremstvu svojih hrabrih strelcev. Oh, kako žalostna je bila ta pot! Bila je vse drugačna, kakor takrat, ko so med veselimi petjem in ukanjem dirjali sovražniku nasproti, branit cesarja in svojo lepo domovino. Zdaj se le vzdih trpke bole-lesti izvijajo njihovim možkim prsim. Srce se jim krči strahu in sožalja za ljubljanim svojim poveljnikom.

Potekle so tri dolge, mučne ure. V prostorni dvorani mesta Brunek so se zbra-li vojni svetovalci Broussierovi k sodni obravnavi. Gorjé mu, kdor jim pride v roke! Kajti na njihovih čeladah ni napisana pravičnost, temveč osveta, krvopisana krivica. Sveti Bog! Častiljiv starec. Jurij Sigmajer sedi na sodni klopi, da se opravičuje zaradi svojega sina. Bo li našel pravice, kjer je ni? Dobro, da ne vidi njegovo slepo oko škodoželjnih obrazov teh besnjakov. A glej nagloma se odpro vrata in skozi

nje stopi junaški Peter. Bliža se pogumno slepemu očetu, poda mu roko ter reče milo: »Oče, oproščeni ste! Vaš sin je že tu.« Začudenja se tresoč, si obriše dobri starec rosno oko. Toda odstopiti ne mara. Žrtvovati se hoče za sina. Ta pa zopet hoče umreti namesto očeta. Vojskovali sta se nekaj časa očetovska in otroška ljubezen tako srčno, da so gotovo nebeški angeli prihiteli gledat tega čudovitega in toli redkega prizora. Zavlada je tudi za hip v tem prostoru strasti in prepira sveta, grobna tišina. Zadnjič pa vendar zmagaja otroška ljubezen. Mladi Tarer zatrjuje očetu: »Ako ste vi moj oče, sem jaz vaš sin. Če torej sedaj odneham, in dopustim, da se zgodi po vaši želji, rogalo se mi bode celo trdo kamenje ob potu ter mi očitalo mojo sramoto nezvestega sinu in očetomorilca. Vsako dete, ki jeclja ljubo ime očetovo, mi bode klicalo smrtno obsodbo. Moje ime se bode izbrisalo za vselej iz knjige življenja. Ne, oče, tako izprijen nisem. Krvave vojske morejo pač prevrniti svetovni red ter starodavna, častita ustanovila človeška: morejo odtrgati dežele svojemu zakonitemu vladarju, a nikdar in nikoli ne morejo ločiti sinu od svojega očeta. Višja moč, vzvišena od vseh človeških moči, naju je zedinila močno in mogočno. Ona me je tudi privedla le sem, da vas oslobodim.« Tu poprosi dobri oče poveljnika, naj ga obdrži namesto sina. A sin mu ugovarja, češ: »Tega nadomestila jaz ne pripoznavam. V vojski sem bil jaz. Gospod general, vi sodite mene! Do očeta nimate nobene pravice.« Tedaj zapove Broussier, da izpsuta očeta, Petra pa zvežejo in odpeljejo v ječo. Rad poda mladi junak svoje roke, toda nepostavno, brez vsega zaslišanja neče v zapor. Opravičiti hoče svoje ravnanje. Zato še enkrat izpregovori ter pové, kako je prišlo do tega, da je bil prisiljen pobegniti iz domovine. Vdeležil se je res bojev za slobodo Tirolske 1809. leta. A, to so bili pravični boji. Tirolcev pač niso vezale požunske mirovne pogodbe, ker se tudi Bavarci niso zmenili zanje. Na vprašanje sodnikov, če ni vedel za podkraljevi patent z dne 12. nov. l. 1809, odvrne: »Bral sem ga. Oproščeval

je vsega, kar se je dotlej zgodilo. Pre-povedal pa pod smrtno kaznijo, nositi orožje. Nisem mu kljuboval. Sedel sem doma mirno. Naenkrat dobim sporočilo, da je ljudstvo zopet vstalo ter se že bliža Meranu. Tudi Hofer me pokliče v boj, ker je izbruhnila na novo vojska. Uverjen sem bil o ničevosti miru. Zato sem prelomil prepoved. Moje dejanje ni bilo prav. To pripoznavam. Le če se ravnate po besedah patenta, zaslužim seveda, smrt. Toda isti zapade potem tudi tisoč in tisoč drugih, ki so se enako pregrešili. Ako pa to storite, izpremeni se vsa dežela v veliko grobišče. Peter je obmolknil in sodniki so odstopili, da se posvetujejo. Kmalu se zopet vrnejo s pismeno obsodbo, ki se glasi: »Peter Sigmajer, vodja vstašev je obsojen v smrt. Vstrelj se pred lastno hišo. Truplo pa naj visi še 48 ur na licu mesta.« Z besedami: »Vem zakaj moram umreti; namreč za svojega očeta in svojo domovino«, sprejme vrli junaki to grozno vest ter sledi mirno in dostojno stražniku v ječo.

Trinajstkrat je že zlato solnce pozdravilo v novem letu 1810 mladega Tarerja v njegovi samotni, temni celici. Vsikdar ga je našlo udanega v svetovoljo Gospodovo. Sedaj se zopet poslavlja od njega. Oh, morda za zmiraj! Večer je pred praznikom Presladkega Imena, dneva, ki je določen za usmritev našega junaka. Milo tužno zapoje zvonovi večno luč. Peter jih umeva. Nocoj ga vabijo na pot v dolgo večnost. On je verna duša, zvesti sin svojega očeta, a tudi svoje matere sv. katoliške cerkve. Pobožno se odkrije in moli. Že zdavna je poravnal svoj račun s pravičnim večnim Sodnikom. Izpovedal se je domačemu gospodu župniku, ki ga je prišel obiskat in tešit ter je dosegel s svojo prošnjo, da se ni izvršila smrtna obsodba pred lastno hišo. Tudi od svoje blage žene se je že poslovil. Nič več ga ne veže na trnja in krivice polnozemljo. Svete nadzemske nade ga napolnjujejo. Da v najsvetejšim Imenu bo zmagal. Zato pa se mu tudi zapiše ista na njegovo čelo v boljši domovini.

Odbežala je črna noč. Stolp Miterolanske cerkvice že kaže zopet osmo

uro. Jezus ljubi! Čujte, čujte! Smrtni zvon klenka tako žalostno, kakor še nikoli! Vse, kar biva v Olanski vasi, zajoče ter goreče moli za dušo svojega najboljšega rojaka, ki ravno prihaja zvezan iz Bruneka, v roki držeč sveto razpelo. Župnik Fr. Mohrl ga spremlja. Pred Tarerjevo hišo obstoje. Še enkrat se Peter ganljivo poslovi od svojih ljubih in dragih. Potem ga obkolijo njegovi hrabri strelci, da mu posodijo zadnjo pot. Trobente zabučé in pretresljivi izprevod se pomiče naprej k Baumgartnerjevi hiši. Ko dospejo tja, zavežejo obsojencu oči. On poklekne in vzdihne pobožno: »Jezus, tebi živim. Jezus, tebi umrjem. Jezus, tvoj sem živ in mrtev. Amen.« V istem hipu zablíši smrtni ogenj, strel zagrmi in blagega Tarerja ni več med živimi.

Kaj še naj dostavimo? Željo, da bi cvetele v krasni slovenski zemlji take nebeškožlahtne rožice! A, žalibog, kolikokrat se dogodi v naših krajih, da sin in sinaha že komaj pričakujeta dneva, ko onemogli, stari oče zatisne svoje trudne oči; če ga ne vržeta celo iz hiše.

Zvezda.

Tihi mrak pokriva
dol in pa goro,
mir nebeški vliva
angel na zemljo.

Izza gore vstaja
Zvezda mila tam,
sreče zvezda vshaja,
svetila bo — nam.

Zvezda ta svetila
moj' mu rodu bo,
blagoslov rosila
na moj narod bo.

Slavček Novograjski.

Vetru.

Veter lahni, ti pohiti
v mojo rojstno vas!
Ti pohiti in poljubi
materi obraz!

Reci ji, da sinko toži,
k nji da hrepeni,
da miru in prave sreče
le pri nji dobi!

Reci ji, kak želje vroče
vse hitijo tje do nje,
da ozdravit srce bolno
mi zamore ona le.

Vetrič lahni, ti pohiti
v mojo rojstno vas,
spolni srca naročilo,
da bom srečen jaz.

Dragotin.

Majniku v slovo.

Na krilih lahnih je priplul
Cvetoči mesec maj,
Naravo s cvetkami posul
Oblekel dole, gaj.

Duhteči vonj, odprti cvet
Nam mamil je srce,
Očaran strmél je poet
Zamaknjen pesnil je.

Še ravno zibka tekla je
Spomladnih krasnih sanj,
Pa čuj! Nek Zbogom! sliši se:
Da, maj hiti čez plan.

Oj Zbogom! Jadraš v ocean,
O maj preljubljeni,
Tvoj čas je kakor eden dan
Čez eno noč te ni . . .

In zdajci zarosi oko
Tam starček se solzi,
Bog ve, če kdaj še včakal bo
Prelepih tvojih dni.

Še žarno lice mladih let
Pobeša glavico,
Saj pade lahko nežni cvet
Pod smrtno tud' kosó.

Zato, mladina, delaj zdaj
In skrbi le zato:
Da enkrat ti bo večni maj
Podarilo nebo.

Da večni maj slovenski rod
Užival bo vesel,
In mož Slovan slovenski brod
Na skalo bo pripel!

N. P.

Moj pristan.

Po morju je razburkanem,
Tam čolnič plaval mali,
Obdan pa bil okrog in krog,
S pogubnimi je vali.

To čolnič moj življenja je,
Ki vrača se s tujine,
In z vsemi trudi se močmi,
Da v varne spe krajine.

In po naporu težkem pač,
Je v varen kraj prispel,
Sem v miren in pa tih pristan,
Si priti je želel.

Z morjá penečih valov se
Srce je zdaj vrnilo,
V pristanu, mirnem, tilhem le
Se bode vpokojilo.

Hudobni svet neštetokrat
Je vabil v mreže svoje,
In mnogokrat napravljaj je,
Skušnjave, hude boje.

Nevidna roka vedno pa
Je bila mi k pomoči,
In čolnič moj vodila je,
Po dnevu in ponoči.

Marija, morska zvezda Ti,
Moj čolnič si peljala,
Odslej ga vedno vodi mi
Da v svetu, se ne izgubi.

Razburkani je ocean
Svet zlobni in tujina,
V pristanu Tvojem, mati, pa
Je varstvo in tišina. Ljubomira.

Razgled po svetu.

Pri Parizu se je v nedeljo 21. maja zgodila grozna nesreča. Zrakoplovni letalec Train (izg. Trên) je zavozil s svojim letalnim strojem v gručo ljudi in jih mnogo ranil, vojni minister je bil mrtev, ministerski predsednik pa nevarno ranjen. Tekmovali so, kdo bi prvi priletel iz Pariza v Madrid. Srbski kralj Peter je bil ravno na potu v Parizu, ko se je zgodila ta nesreča. Sporočili so mu, da ga vsled splošnega žalovanja ne morejo slovesno sprejeti in Peter se je moral vrniti domu v Beograd. — Na Portugalskem hudo vre. Anarhisti hočejo prevreči ves red, med ljudstvom pa se kaže močna struja, ki hoče zopet vpeljati kraljestvo. S sedanjo vlado pa nihče ni zadovoljen razen tistih, ki žró iz državnih jasel. — Med Rusijo in Turčijo so razmere postale zelo napete. Turčija je namreč vedno dolžila Črno goro, da ščuva albansko vstajo, Črna gora pa se je branila, češ, da varuje le svojo mejo. Za Črno goro

se je sedaj odločno potegnila Rusija. — V Londonu so se že pričele svečanosti kraljevega kronanja. — Volilni boj postaja pri nas vedno živahnejši, liberalci in rdeči socialdemokratje že zopet posegajo po svojem starem sredstvu, ki je: laž, zvijača, surova sila. — Hude nevihte so razsajale na Moravskem, Češkem in Nižje Avstrijskem; nastale so velike povodnji, ljudje so morali bežati na strehe, več hiš je celo podrlo. Tudi toča je hudo oklestila mnoge kraje, ravno tako pri nas, zlasti okoli Ormoža in Rajhenburga. Iz Ogrske pa se poroča, da je zadnje dni hudo mrazovje napravilo veliko škode, po mnogih krajih je celo sneg zapadel. — V Ogrskem državnem zboru je predložena nova brambna postava, ki se bo svoj čas predložila tudi našemu državnemu zboru. — Na južnem Francoskem je zopet izbruhnil upor kmečkih delavcev, ko se je že komaj pred kratkim končal upor francoskih viničarjev.

Dekliški vrtec.

V zelenem logu.

Ko danes šla sem po vodo,
navdalo me je misli sto;
v zeleni gaj — v zeleni log!
zahvaljen bodi Bog!

Kako krasen dan je danes, ni mi dalo več miru v sobi, morala sem iti malo v naravo!

Vode ti bodem prinesla, Mašica, veš, in zdravilnih rastlinic ti nabereš poln predpasnik, pa vendar bodem že točno opoldne sela s teboj k obedu. Tako nekako po otročje sem se izrazila, samo, da bi prišla v log.

Napotim se s steklenico in gredoč še sosedu pogovorim, da mu prinesem tako dobre studenčnice, da je ne bode hotel več zamenjati za kako drugo pijačo in ob priliki se gotovo pusti zapisati med abstinente. Bo ali ne — pa steklenico mi je vendar dal za vodo, čeprav je zmajal z glavo na moj nagovor.

In tako sem šla v zeleni log, da izpolnim svoje obljube.

Ob potu zagledam spečega starčka. Ob glavi mu je ležala culica in klobuk.

Prvi prizor tam v zelenem logu, in misli so se mi razvijale čudovito naglo.

Milo se mi je storilo ob pogledu na starčka, ki se odpočiva v svojem rojstnem kraju, čeprav le tukaj v gozdu in spomnila sem se svoje domovine.

Ni še sicer tako dolgo, kar me je zanesla usoda v ta kraj in danes se čutim srečna v zelenem logu, da me nič ne ovira pri mojih spominih.

Kakor slika za sliko vrstijo se misli na moje in mojih dragih življenje. Kaj? ali je tako usodno! Morda, — ali pa tudi ne. Pa saj tega ne bodem razmotrivala, spominjam se le dneva, ko sem se poslovila od ljubega rojstnega kraja.

Tam na vrtu sem bila in zbirala rožice, da jih ponesem na mamice gomilo. A tam iz drevja dol se je oglasila — seničica, cveti — cveti — cveti, tako ljubko in veselo, kot bi mi hotela z najlepšim glasom povedati; cveti — pomlad je pricvela, cveti tebi in meni — ostani . . . .

Dolgo sem slonela ob vrtni ograji in poslušala svojo hvaležno znanko.

Vzela sem rožce in jih zasadila na mamice gomilo. Kolikrat sem se sklonila, sem obljubovala dragi mamici, da se hočem ravnati po njih naukih in spolnjevati posebno njihovo zadnjo željo, s katero je združen mamice blagoslov. Na ta način upam si priboriti srečo sebi in svojim, katero hrani v sebi pomenljivi »Materin blagoslov«.

Z Bogom moja domovina! pa tudi Ti draga moja prijateljica, ki se Te hvaležno spominjam!

Po planincih tečejo bistre vodice,
v njih pa se vmivajo zale deklice,

pravi neka planinska pesem, a jaz pa, ko sem vodo zajela — tebe sem v mislih imela.

Odšla si . . . jaz sama sem tukaj ostala; o draga vem, kaj pomenijo te besede ali ne toži — odslej ne boš sama, — slovenske mladenke so Tvoje sestrice!

Zato pa pogum! in zdravstvuj!

Drage mladenke, kaj pa naj tudi za vas prinesem iz zelenega loga, da ne bodem sebično ravnala brez misli na Vas!

Veste kaj! priporočim Vam domačo lekarno, kakor sem malo poprej Mašici obljubila zdravnih rastlinic.

Posebej naštevava vam rastlinic ne bom, pač pa svetujem, da zdaj v spomladi rade vzamete v roke domačega zdravnika ali pa Kneipovo knjigo. Zakaj bi tudi ne poskusile z zdravniško izkušnjo, da se lahko potem, ko prikljuka mrzla zima, ponašate s svojo dobro urejeno domačo lekarno in ne bodete v zadregi, če je treba temu ali onemu priskočiti na pomoč, ter ga tako s svojimi priprostimi sredstvi rešiti smrtne nevarnosti, predno pride zdravniška pomoč.

Mladenke, za Vas se je porodila ta misel tu v zelenem logu. Priporočam Vam — uvažujte jo!

Pa nekaj bi še morala povedati, da namreč tukaj v tem kraju imam znanko, ki jo smem imenovati tudi prijateljico. A žal, da je v bolniški postelji. Torej nisem sama. Če sedim takole ob njeni postelji, mi pripoveduje toliko lepega in spodbudnega in često nama poletijo tudi misli nazaj na oni čas, ko sve še kot učenki neke gdč. mojstrinje zbijali šale za šivalnimi stroji. Pa tudi resni sve znali biti, če je bilo treba. Bili so lepi ker uk, ki vendar zahteva veliko truda, je nama često sladila medsebojna ljubav.

Upam, da dobra prijateljica kmalu ozdravi, potem pa jo spremim sem v zeleni log, da se naužije tukaj zdravega zraka in se ji srce napolni z novim pogumom, zopet vstrajno delovati v čast Marije, naše Matere in v blagor mile domovine. Bog in domovina! bodi pozdrav iz zelenega loga Vaše

Zvonimire.

Dekliško lepoticje. Od nekdanj že in pri vseh narodih ženski spol, zlasti dekleta, mnogo gleda na lišp. Lepa obleka, zlasti uhani, prstani itd. s tem se ženske rade ponašajo. Vspodbudno pa je, kak lišp so nosile stare Egipčanke. Egipčanska dekleta so nosila okoli vratu dragocen obroč, v katerega so bile vdlane te-le pomenljive podobe: 1. grlica z napisom: Ljubi samoto, 2. golobica z napisom: Bodi čista, 3) orel z napisom: Bodi pogumna, 4) štorklja z napisom: Bodi hvaležna, 5) sova z napisom: Bo-

di čuječa, 6) škranček z napisom: Bodi pobožna. — Ali si moremo misliti lepši kras in lišp za slovensko krščansko dekle?

Dobra gospodinja. Ker nekako še čakam na odziv vrtnaric, hočem danes kot uvod podati tu nekaj pregled pridakov k kuhani govedini. H kuhani govedini spadata najmanj dve vrsti pridakov. 1.) Sui pridatki (to se pravi brez omake), ki služijo obenem kot okrask in se aranžirajo večinoma ob robu krožnika, na katerem se nahaja narezano meso. — K takim pridatkom spadajo: 1. pražen (celi ali narezan) krompir, 2. zabeljen zeleni fižol, 3. okisane murkice in okisane gobe, 4. karfiol, 5. parjen grah, 6. pražene glibanje (gobe), 7. pražen riž, 8. zabeljeni makaroni i. dr.

2.) Tekoči dodatki se razvrste na dve skupini: a) mrzle in tople omake (zosi), b) zelene prikuhe. Omake kakor zelene prikuhe se dadó na mizo v posebnih posodicah in sicer omake v takozvanih sosjerah, druge zelene prikuhe pa v primernih skledicah. — Ker je sedaj čas zelenja, hočem se v prihodnje baviti v prvi vrsti s pripravo zelenih prikuh, ter odložim obravnavo o drugih mesnih pridatkih na jesen. Kdor bi imel glede teh receptov morda kake posebne želje ali vprašanja, naj se le zaupno obrne do stare kuharice, ki bo rada in hitro podala po ljubem »Našem domu« zaželjena pojasnila. Pričakuje torej Vaša tozadevna vprašanja stara prijateljica s kuhinje.

Domači vrt. Na predlog naše stare kuharice se odzovem prvi in drugi točki o domačem vrtu. 1. Lega vrta. Domači vrt bodi blizu hiše, da ga lažje nadzorujemo in da ne zamudimo mnogo časa, ko hodimo po razne potrebščine. Lega vrta mora biti taka, da ne brijejo po njem ostri vetrovi. Mrzel veter najbolj škoduje rastlinam, nežnejše in občutljivejše pa popolnoma osmodi in uniči. Po vrtu morajo pihljati tople sapice, ki posebno pospešujejo rast in razvoj rastlin. Zato navadno stavimo vrtove na solnčni strani za hišami in drugimi poslopji. Dobro je tudi, da je vrt blizu senčnih dreves. Vrt mora obsevati ju-

tranje in poldnevno solnce. 2. Razdelitev. Domači vrt je posebno odločen za zelenjavo, dišavnje in druge pridelke za kuhinjo. Da pa imamo veselje z vrtom, odločimo posebne grede za nežne cvetlice, ki so nam dekletom posebno pri srcu, in imamo ž njimi največje veselje od rane pomladi do pozne jeseni. Vrt moramo primerno razdeliti v večje ali manjše grede, med katerimi napravimo lične stezice, posute z drobnim peskom. Grede se posejejo ob določenem času z raznimi semeni. V vsak oddelek se mora zapisati, kako seme se je vsejalo. Po sredi vrta naj se sadi in seje zelenjava in cvetlice. Ob plotovih in ob robovih gred z zelenjavo pa sadimo lepotično grmovje. Ob robu gred z zelenjavo sadimo navadno vrtnice, da ne delajo preveč sence. Lepo je tudi, če je vrt velik, da imamo senčnico obraščeno z divjo trto in drugimi ovijajočimi rastlinami.

Vrt pa mora biti tudi dobro ograjen, da ne pridejo vanj kokoši, zajci in druge škodljive živali. Najnavadnejša ograja je iz lat in iz žic. Pod žično ograjo mora biti nizek zid. Živa meja ni priporočljiva, ker je ž njo mnogo dela, ko se odgojuje, ko pa odraste, se redi v njej mnogo škodljive golazni, kakor goseniče, polži itd. O drugih točkah želi slišati od svojih milih tovaršic-vrtnaric Vaša sestra Ljubomira.

Venčanje križev in kapelic. Ko sem v 8 števil »Našega Doma« čitala v dekliskem vrtcu dopise, v katerih že dobro izurjena dekleta, nas, še boječe in mirne, navdušujejo in vabijo v svoj vrtec, mi nehote pride na misel, kaj, ko bi se odzvala njihovemu vabilu tudi jaz. Začetek je res težak, toda začeti je le enkrat treba; in če se kolo peresa zavira in zastaja, pa se malo pomaže z oljem trdne volje in poguma, pa zopet gre. In prav je kakor pravijo, da le tedaj je težko, kadar poguma manjka. In danes, drage mi sestrice bomo se malo pomenile o našem najkрасnejšem delu, namreč o venčanju križev in kapelic. Po naši slovenski zemlji stoji mnogo križev in kapel, s katerimi verno ljudstvo časti svojega Zveličarja in njegovo mater Marijo. Da pa bodo te podobe vzbu-

jale še večjo pobožnost v vernih srcih, zato smo poklicane me, sestrice drage, da jih večkrat okinčamo in okrasimo. Sedaj ko nam divna narava nudi toliko krasnega zelenja in cvetlic, poslužimo se jih večkrat in s pobožnim srcem venčajmo te naše sv. podobe. S pobožnim srcem, pravim! Po mnogih krajih in vaseh, take Bogu odločene nprave zlorablajo v greh, posebno kjer dekleta ob večerih spletajo vence; zbirajo se skupaj malopridni fantje, in ta mladina se potem nepošteno obnaša, nespodobno govori, ter tako spleta mesto cvetličnih vencev v božjo čast, hude mnogoštevilne trnjeve krone v božje razžaljenje. In ravno to je moj glavni namen in cilj mojih majniških misli, naša dekleta v tem oziru malo posvariti. Pri shodih naše Marijine družbe (celjske) se nas pred takimi rečmi večkrat svari. Ker pa še po mnogih krajih nimate Marijinih družb, je pa to prav umerstno, da se enkrat »Naš Dom« na to ozre, sprejme v svoj dekliški vrtec, ter skuša ta plevel nedostojnosti pri venčanju sv. podob popolnoma izrjavati iz dekliških gredic. Zato pa, sestrice drage! Lepa je navada, in Bogu dopadljiva je misel venčati božje podobe, ali drage, vselej, in povsod moramo strogo paziti, da se to vrši vse po mejah dostojnosti, in poštenega obnašanja, da bode tako naše delo Bogu in nam v čast. Potem bo Bog naša dela blagovoljno sprejel ter nam enkrat zato z nebeško krono poplačal.

Draga dekleta, še nekaj! Spet se nahajamo v volilnih časih. In tudi me dekleta smo poklicane v volitve, sicer ne kakor moški, pač pa imamo dovolj sredstev, katerih se lahko, pa tudi moramo posluževati; saj od volitve je odvisno tudi naše versko življenje. Dajmo prigovarjati v naših domačih krajih za naše katoliške kandidate. Ker mnogi moški ne znajo razločevati odvisnih in neodvisnih, liberalcev od kmečke zveze. Sicer pa smo dolžne v prvi vrsti me dekleta v Savinjski dolini zastaviti vse svoje moči za našega vrlega kandidata, ker tukaj se nam obeta najhujši volilni boj. Katera se ne čuti dovolj pogumna za agitacijo, naj pa pridno moli, saj

molitev je izvanredno potrebna ob takih resnih in pomenljivih časih. Torej dekleta, pogum po svojih močeh! Saj imamo ravno mi Savinjčani v osebi našega kandidata uspešnega in vplivnega, vse časti vrednega moža, najboljšega boritelja in branitelja verskih, narodnih in kmečkih pravic, kateri bo brez dvojbe vse poskusil in žrtvoval za naš časn blagor. Zato je pa tudi vreden, da zastavimo za njega vse svoje moči, ter mu poverimo vsi Savinjčani svoje zaupanje. Torej na delo, na agitacijo, kjer le mogoče, da bo uspeh tem boljši in zmaga sijajna.

Na delo tedaj, ker volilni so dnovi in vse naše volilce in kandidate v katoliških načelih nam Bog blagoslovi!

Mladenke — služkinje. Splošno se dandanes toži, da ni dobiti posla, hlapca ali dekle k hiši, zlasti poštenega posla ne, ali vsaj dalje časa kot leto dni malokdo ostane v službi. Ne bom opisovala posameznih vzrokov, katerih je dovolj na obeh straneh. Pritožujejo se gospodarji, oziroma gospodinje, pa tudi posli imajo svoje, mnogokrat opravičene izgovore. S temi vrstami bi vas, drage mladenke, rada opozorila na nekaj, v čemur mnogokrat grešijo gospodinje, oziroma gospodarji. Vzemimo slučaj, da pride iz kakšnegakoli vzroka v službo pošteno zavedno deklet iz dobre hiše. Morebiti je celo smrt pretrgala njene družinske vezi in se tako otroci razkropijo po svetu, kakor tako milo povdarja pesem:

Mati umrje, zlata mama
milo joče deklica.
Po širokem svetu sama
se ozira Milica.

Samo iz društvenega stališča hočem pojasniti svojo misel. Recimo, da je naša Milica v domači hiši rada prebiralna naše časopisje, je bila članica dekliške zveze, se je udeleževala zvezinih shodov, društvenih prireditev; bila je sploh društveno delavna, tedaj pride v hišo, kjer so ji vsa ta društvena pota naenkrat zaprta. Gospodar, gospodinja sta nasprotna vsem novodobnim novotarijam, ker smatrata vse to za nepotrebno, se norčujeta iz vsega našega mladinskega gibanja, se ne zanimata za nobeno po-

šteno berila itd. Mogoče je, da sta celo pristaša nasprotnega mišljenja.

Razvidno je, da v teh razmerah njuna dekla ne more izvrševati svojih društvenonarodnih dolžnosti. Tako se mnogokrat zgodi, da prej tako vrla mladenka postane mlačna, polagoma postane tako nasprotnica in ker ne sme v pošteno družbo svojih tovaršic, morebiti tudi pravno propade. Vzglede bi se dalo naštetih dovolj. Mogoče, da katera ostane vkljub temu v službi in kar bi se pa zgodilo le pri zelo trdnih društvenih dekliških značajih, da na ta način prideta tudi gospodar, oziroma gospodinja po svoji služkinji polagoma do boljšega prepričanja. Se tudi zgodi, a redki so taki slučajji. Hotela sem vas s tem opozoriti, drage mladenke, da imejmo pred očmi tudi to smer našega

dekliškega gibanja. Hitro se bo navzela vsaka novodošla društveno še ne izobrazena služkinja našega društvenega duha, ako v svoji službi najde za društveno življenje vnete, zlasti domače hčerke. In ako se vse rade udeležujejo društvenega življenja, ter imajo marsikatero prijetno urico ki jo tako porabijo v svojo izobrazbo in v korist svoje mile domovine. Glejmo, drage mladenke, na to že zdaj, če biva v naši hiši službojoča mladenka in zlasti pa kedaj v bodočem gospodinjskem poklicu, ko bo morebiti sama katera morala imeti mladenkoslužkinjo v svoji oskrbi. Saj vemo, zakaj se gre. Dajmo torej našim poslom tudi v društvenem oziru najlepši zgled, ne pa jih morda prezirati, kakor bi bile one manj vredne.

Društveni glasnik.

Sv. Trojica v Slov. gor. Mladeniška družba je III. nedeljo po Vel. noči obhajala svoj glavni praznik. Med pozno božjo službo so fantje z znaki in belimi trakovi okrašeni pristopili k skupnemu sv. obhajilu, 28 po številu. Cerkveni, v srce segajoč govor so imeli p. Juvenal, p. Nikolaj pa popoldne ganljivo šmarnično premišljevanje. Med letom imajo fantje vsak mesec stanovski pouk. Dva nova člana sta se sprejela, eden se je pa po voditelju od nas poslovil, ker bo vstopil s poštemim dekletom iz Marijine družbe pri Sv. Juriju ob Ščav. v zakonski stan. Ker je bil pa izvanredno pošten, vzgleden in prikupljiv fant, mu pošljemo sledečo čestitko: »Predragi Peter Rižnar, nepozabljivi naš tovariš! Teško nam je sicer, da svojega najboljšega prijatelja zgubimo, s katerim smo od obstanka trojiške mladeniške družbe toliko veselih praznikov skupno obhajali, in se poprej nepoznani pobratili. Neradi se od tebe poslovimo. Toda Bog te kliče v drugo družbo, kateri je ustanovitelj On sam pri stvarjenju človeškega rodu, ter ji je on sam začrtil večno trdne postave. Od Boga pa pride le vse boljše, torej tudi zakonski stan. Ali je kaj lepšega, kakor (dvoje dobrih src, ki skupno korakata v življenju, ki v Bogu združena kljubujeta vsem nasprotnim silam in nevihtam, ki v ljubki edinosti uživata neskaljeno kupo veselja k božjeji časti, katerih sreča je osrečevanje svojega od Boga odmenjenega sodruga? Predragi naš Peter, prepričani smo, da je tvoj krasni zakonski program. K slovesu ti zato pošljemo svoje gorko čuteče pozdrave in čestitke s prisrčno željo, da tebi in tvoji izvoljenki nikdar kaj ne ogreni sroče zakonskih nebes, da se po vzgledu našega družbenega zaščitnika sv. Jožefa čim dalje, tem bolje počutiš srečnega v zakonski družbi.

Iz dna srca kličemo, preljubi naš Peter in blaga tvoja nevesta mnogo leta živila! Ohrani, vodi, edini vaju Bog, in varuj sv. Jožef do konca dni zemeljskega potovanja. Živila! — (Trojiški družbeni fantje.)

Šmarje pri Jelsah. V nedeljo dne 7. maja smo takoj imeli velik dekliški shod, katerega se je udeležilo mnogoštevilno mladenk. Bilo je več deklamacij in govorov. Cinglak Cilika je govorila o vedenju in olikanosti, Žmahar Micika je deklamirala o Domovini, Smole Micika je govorila o ljubezni do domovini in slovenskega rodu. Slovenka, katera domovino ljubi, rada doma ostane, ljubi svoj jezik in svoj mili slovenski rod. Poglšek Liza je izvrstno deklamirala pesem »Slovenska zemlja«. Pogelšek Apolonija je opisala življenje Device Orleanske. Postavila nam jo je vzgled vsem slovenskim deklicam, kako moramo biti vzgledne, krepotne mladenke, Novak Micika predsednica dekliške zveze je govorila o majniku in njegovih cvetlicah, med drugim je govorila: pridi majnik, vrni nam cvetke, daj nam tista dekleta, ki se Marijine družbe ogibajo, pripelji jih k Mariji. Opominjala nas je, naj pridobivamo naše brate v orlovsko družbo. Naš č. g. duhovni voditelj Franc Sinko so nas opominjali, naj govorimo lepo čisto slovenščino. Svarili so nas pred liberalno čitalnico, ki se skriva pod hinavskim napisom ljudska knjižnica. Bog blagoslovi obilni trud in požrtvovalnost našega č. duhovnega voditelja. Drage mladenke, me pa napredujemo po teh krasnih navodilih, ki smo jih slišale. Pričakujemo v kratkem še kaj sličnega.

Šmarska mladenka.

Sv. Marjeta pri Moškanjcih. Če ravno Vam žalibog nimam poročati o kakem društvenem gibanju, kakor to čitam v priljubljenem

mi »N. D.«, pa prizadevala si bom, da se pomnoži število naročnic N. D. in potem upam, da se bo obrnilo na bolje. No pa saj tudi nismo zadnje, imamo Marijino družbo, ki šteje čez tri sto deklet, ki so jo vpeljali č. g. Krivec iz Celja ob času sv. misijona l. 1895. Res smo malo zaostale od deklet iz drugih far, ker nismo imele nikogar, ki bi nas vsposodbujal k temu, ali sedaj imamo hvala Bogu takega kateheta, ki si zelo prizadeva, da bi napredovale tudi me, in gotovo največjo zahvalo jim skazujemo s tem, če bomo se ravnale tako kakor nas oni učijo. To želi več mladenk iz fare, v kratkem mogoče zopet kaj sporočimo, če ravno od kraja gre bolj slabo, pa z božjo pomočjo bo že šlo, ker pričetek je vsak težek. Le vse z Marijo, vse po Mariji, vse k Mariji. Pozdravlja vsa dekleta naročnica »N. D.«

Mladenka iz fare.

Žetale. Prejmi, mili Naš Dom, te vrstice iz peresa navadnega kmetskega mladeniča. Predragi čitatelji »N. D.«: Čitate pač dopise iz raznih krajev, a iz Žetal že dosedaj ni bilo najti nobenega. Pa, da ne bo kdo mislil, da smo vsi Žetalanci okameneli, podam jaz tukaj kratko poročilo o našem delovanju. Odkar so pri nas častiti g. kaplan Jožef Kranjc, naša fara kaj vrlo napreduje. »Katoliško bralno in izobraževalno društvo« katero smo si ustanovili dne 23. oktobra lanskega leta, šteje že sedaj 225 udov, priredilo je 5 shodov in dve veselici. Največ k temu so pa pripomogli naš častiti g. župnik Anton Merkuš, ko so nam darovali prostor v stari šoli, kateri je kakor nalašč za naše delo. Zato jim izrekamo na tem mestu prav iskreno zahvalo. Na toliko zaželjeno Marijino družbo se prav pridno pripravljamo. Vsak mesec imajo častiti g. kaplan nauke, v katerih nam znajo toliko lepega povedati o tej družbi. Naša dekleta se sedaj prav marljivo pripravljajo na igro »lurška pastarica«, katera se bo v kratkem igrala. Kako se bo kaj ta igra obnesla, bomo gotovo poročali.

Ptuj. Lep znamenit dan je za nami. Tukajšnja dekliška zveza je lahko ponosna na uspehe nedeljskega sestanka. Zveza naša — združena s krčevinskim bralnim društvom priredila je namreč 14. maja predstavo, ki je uspela v moralnom kakor tudi gmotnem oziru. Petje, govor in dve igri je obsegal vspered. Mešan zbor krčevinskega bralnega društva pod vodstvom vrlega perovodja g. Alojzija Kranjca je žel mnogo res zaslužene pohvale. Tako prijetnega, harmoničnega, lahko bi rekli umetnega petja se menda malokdaj sliši med prostim ljudstvom. — Mladenka Neža Markež je s svojimi pomenljivimi besedami — v predgovoru — napravila globok vtis na poslušalce, duhovite primere priporočamo vsakemu, osobito pa cincajočim v premislek. — Obe igri »Marijina hči« — kakor »Tri sestre« sta bili vzorno vpriporjeni. Mnogobrojno občinstvo, ki je polnilo veliko dvorano Narodnega Doma do zadnjega kotička, je navdušeno s plaskanjem in odobravanjem izrazilo svoje dopadenje. Vse se je izvrstno zabavalo, navzoči so se z zadovoljstvom vrnili na domove svoje. Igralci in

igralke obeh iger naj bodo tu navedeni: Ivanka Picher, Marija Gregorec, Marija Menoni, Tilka Bezjak, Ivanka Potrč, Nežika Petrovič, Angela Sentjunc, Roza Lašič, Francka Prosenjak, Ivanka Horvat in Marija Toplak pri prvi igri; g. Alojz Krajnc, g. Silvester Sentjunc in Tone Novak, Pepca Korošec, Treza Prosenjak, Ivanka Horvat, Micika Rakuš in Micika Potrč pri drugi igri. Vsi so tako izborno rešili svoje naloge, da bi človek bil v zadregi, ko bi moral imenovati najboljšega teh naših diletantov in diletantk. Hočem tu le posebej pohvaliti naš mali ženski naraščaj in pa povdarjati dejstvo, da nas je prvi javni nastop katoliških mladeničev v dno srca razveselil. Dal Bog, da bi ta prvi nastop bil zarja vzhajajočega solnca boljše bodočnosti, da bi nam to vrlo sodelovanje naših mladeničev bil pomenbni korak najprej na polju mladeniške organizacije. Poleg omenjenih sodelujočih je pa še mnogo drugih oseb, ki so mnogo pripomogle k sijajnemu uspehu. Omenjam gospoda in gospo Frasa, ki sta tako podpirala s svojim umetnim krasnim petjem naš zbor, nadalje prepotrpeljivo suferko gospo Šentjunc, vrlega in spretnega inšpicijenta in strojevodja gospoda Ježa blagajničarja, članico Reziko Breznik in g. Vera ter razne reditelje; tem osebam, kakor vsem, ki so na eden ali drugi način bili podporniki o priliki naše prireditve, naj bo izrečena iskrena zahvala.

Marica.

Središče. Kaj neki dela središka zveza, bi se utegnil povpraševati kaki radovednež? Nečemo sicer obešati vsega na veliki zvon, a delamo vendar vztrajno in smotreno. — Dne 14. maja nas je zadela težka izguba. Za napredek »Zveze« neumorno delavna in požrtvovalna voditeljica Marija Znidarič je zamenjala samski stan z zakonskim jarmom. — Mnogo sreče! Na njeno mesto se je izvolila dosedanja namestnica Marija Lončarič. — Z Veliko nočjo smo začeli s knjižnico, ki ima že precej knjig in ktere se člani marljivo poslužujejo. Kot nadomestilo za gospodinjski tečaj vodi marljiva blagajničarka J. Klobučar vrlo zanimiva in stvarna predavanja o gospodinjski izobrazbi. — Do zdaj smo imeli že tri taka predavanja: O redoljubnosti (M. Znidarič), o delavnosti (L. Lesjak), o varčnosti (M. Krajnc). Pri poučnih sestankih, ki jih imamo vsaki mesec, beremo tudi članke iz »Mladosti« — Mladenke, mladeniči! Oklepajmo se trdno naše »Zveze« in tako bodo tudi nam veljale besede znane pesmice: »Tiho, brez besed hodim s svojo srečo med ljudmi; in nikdo ne ve, odkod, in nikdo ne ve zakaj sije moji duši maj...«

Sv. Ana na Krembergu v Slov. gor. Že vidim, da ni drugače, kakor da primem zaperu in poskusim, če bo šlo. Sicer bodete mislili, g. urednik, da Anovčanov ni več na svetu, ali da smo popolnoma pozabili na Vas. Veste, naši možje so pravi zaspanci; zato pa tudi čitatelji — Našega Doma — malokdaj kaj zvedó od nas. Dekleta sicer precej bistro gledamo v svet, a da bi pisale v Naš dom.

to si pa ne upamo, — ker — odkritosrčno povem —, ker se bojimo Vas, g. urednik. Ne pa peresa ali morda celo papirja, kakor misli neka gospodična Pepca ali kakor se že imezuje. Pa brez zamere! Pravijo, papir je potrepljiv. No, to je pa zares sveta resnica, sicer bi se ne pustil vreči v uredniški koš. Ja, kaj bi pa bilo, če bi bil urednik tudi tako potrepljiv kakor papir in bi pustil vse natisniti, kar na primer dobi izpod mojega peresa; potem bi prav gotovo po mojem spoznanju prišel v zamero pri čitateljih, ker bi se naveličali ga prebirati. »Boljša je prva zamera«, sem večkrat slišala. In kdo bi ne zameril? Človek se trudi, išče po vseh kotih primernih izrazov, misli in misli, da bi še skoraj lahko doktor postal; navsezadnje pa tako s skrbjo pisano pismo požere uredniški koš. Kdo bi se ne jezil!? Zdaj mi pa dovolite, g. urednik, neko čisto kratko vprašanje. — Ali ste oženjeni? — (Op. ur. To je uredniška tajnost, ki se ne sme izdati!) — Jaz bi rekla, da se mogoče nekatere mladenke tudi zato boje Vam poslati kaki dopis, ker si morda mislijo, da bi Vaša gospa postala ljubosumna, če bi vedela, da dobivate pisma od mladenk. Naj bo že temu kakor hoče, jaz obljubim, če boste pazili, da ne izgine vse v tisti koš, Vam hočem v kratkem poročati, kaj delajo Anovske mladenke, oziroma dekliska zveza, če ne bo prej katera druga naznanila. Do tistega časa pa srčno pozdravljeni in tudi ve, drage sestre širne domovine! Bog in domovina!

Zreče. (Dekleta in volitve.) Veselo je prebirati poročila o živahnem gibanju mladine. Delavnost iste v jednom kraju vzpodbuja mladi svet k delu podrugod. Le na veliki zvon s svojimi zmožnostmi! O slabih rečeh je najboljša, da molčimo, o dobrih pa se sme poročilo razglašati povsod. Ni treba iskati časnikarske hvale, ker od tega nimamo nobenega dobička, ako bi pa delozmožna mladina nič ne poročala o svojih vseh, če bi društva ali članice zvez molčale o svojem delovanju, pač bi »Naš Dom« ne bil težko pričakovani gost. Mi rade prebiramo obvestila od dragih nam tovarišic odinod, gotovo one pričakujejo dopise od nas. Naša skrb bodi torej, da medsebojno tekmujejo. To bo čast za milo domovino našo. Tě dni nam pa čas nalaga še posebno dolžnost. Bližajo se namreč državnozbornske volitve. Me ženske sicer še nimamo volilne pravice. Pa začetek je storjen. V občinski zastop smejo dosedaj voliti nekatere ženske, posestnice in učiteljice, to pa le s pooblastilom. V Ljubljani so letos prvokrat glasovale naravnost, oseбно, t. j. ne da bi dajale pooblastilo osebam moškega spola. Sčasoma bode ženska postala ravnopravna tudi v političnem življenju. Pri sedanjih razmerah pa lahko agitujemo za dober izid pri volitvah v raznovrstne zastope, na pr. letos za državni zbor. Zatorej: Ako imaš moža ali očeta ali brata, ki ima volilno pravico, prizadevaj si, draga sestra, da jih spraviš na volišče, da dne 13. junija oddajo listek, na katerem bodi zapisano ime kandidata, ki ga priporoča »Slo-

venska Kmetska Zveza«, oziroma »Vseslovenska Ljudska Stranka«. Mladenka nevolilka.

Iz Posavskih planin. Predragi »Naš Dom«, malo novic prinašaš, iz naših lepih kribovitih krajev, ker pri nas še nimamo (nekaj župnij je izvzetih) raznih bralnih in izobraževalnih društev in ne prirejamo gledaliških predstav. Na mesto tega se pri nas širi pijančevanje in ponočevanje, ti dve kugi sta posebno razširjeni v tistih v župnijah, kjer niso mladeniči v Marijinih družbah. Kako lepo je v župnijah, kjer so mladeniči zbrani pod Marijino zastavo, ob posebnih časih v letu javno nastopijo z Marijino svetinjo na prsih, ne meneč se za to, kaj bodo drugi rekli, tolaži jih upanje, da nad zvezdami kraljuje njih dobra mati, in da ne bode zapustila tistih, kateri njej zvesto služijo. Drugače je pa v župnijah, kjer mladeniči niso v Marijinih družbah. Tamkaj mladeniči celo med sv. mašo popivajo ob nedeljah, popoldan pa si gredo zopet iskat zabave v gostilno in na ples. Tudi marsikatera deklica jo popiha za njimi, ker ne mara za opomine svojih dobrih starišev. In tamkaj mladeniče alkohol, muzika in ples, popolnoma prevlada, in le ena napačna beseda zadostuje, pa so si takoj v laseh, nastane prepir, in kateri se čuti razžaljenega, se neda na noben način potolažiti in če le more si ohladi jezo nad svojim nasprotnikom. Kako lepo bi bilo, ko bi ti mladeniči kazali svojo navdušenje za medsebojno ljubezen navdušenje za oliko in izobrazbo, za pošteno življenje, ljubezen do svojega milega slovenskega jezika, da bi se ga nikjer in nikoli ne sramovali. Tukaj mladeniči, pokažite svoje navdušenje! Pomilovanja vreden je mladenič, kateri gre nekaj časa na tuje, in se tam kaj nauči malo nemško govoriti, potem pride domov, in se mu zelo imenitno zdi, da zna malo nemško platiti, gre po opravkih v kakšen urad, pa seveda po nemško pove, kaj zahteva, pa pravilno seveda ne zna, in ko odide ven, se pa uradniki smeji za njim. Zato, predragi čitatelji Našega Doma, skrbimo posebno za mladi naraščaj, da ga rešimo, da ne zajde in se ne uda nesrečnemu pijančevanju, ki je nesreča za vse človeštvo. Vi pa mladeniči si pa prizadevajte, kolikor je v Vaši moči, da bomo zmanjšali ponočevanje; če te zvečer pride nagovarjat tovariš, da bi šel z njim na ponočne pohode, odreci mu takoj in če on uvidi, da te ni volja iti z njim, tudi on ne bo šel. Lahko se zgodi, da se ravno tisti večer ponočnjaki v drugi vasi stepejo in oni se ti še bode zahvalil, da nisi hotel z njim iti. Pošten fant ponočevat ne gre, ponočevanje je nesreča za vse. Srčen pozdrav vsem čitateljem »Našega Doma«. Eden, ki je pijance za seboj nagnal.

Braslovče. Pri današnjem splošnem mladeniškem gibanju smo sicer nekoliko zaostali, vendar smo si dne 12. marca ustavili mladeniško zvezo. Dosedaj je že pristopilo precejšnje število mladeničev. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Sketa Ferdinand, predsednik, Bošnjak Ivan podpredsednik, Prisljan Anton,

tajnik, Novak Anton blagajnik. Odbornika: Cizej Anton in Brložnik Franc. Zeleti bi bilo, da čim največ mladeničev pristopi, da se tako začne med nami novo življenje, kakoršno bi moralo biti življenje vsakega mladeniča. Pri paradi, katero je cesar Napoleon na vrhuncu svoje moči in sreče na elizejskem polju v Parizu vodil, zagledal je med mimo korakajočimi vojaki tudi starega bojevnika, ki se mu je jako znan zdel. Vzlic temu se je hotel prej prepričati, ali se ne moti, posebno ker je vojak bil še »prostak«. Zato ga je kratko in odločno, kakor je že bila njegova navada, vprašal za bitke, katerih se je udeležil: Pri Arkole? in ravno tako odločno je stari vojak odgovoril: Bil sem zraven! — Pri Rivoli? — bil sem zraven! — Pri Marengo? — bil sem zraven! — Pri Elialu? — bil sem zraven! — Pri Slavkovo? — bil sem zraven! — To je bilo slavnemu vojskovodju vendar le odveč, da takšen mož je še prostak. Radi tega je zaklical: »Bravo stotnik! in pripel mu je križ častne legije na prsa. Torej pred četo za stotnika povišan in viteškemu stanu častne legije pridružen biti, bilo je plačilo starega bojevnika. — Več kakor pri Napoleonu velja pri nebeškem Očetu biti povsod zraven, kjer je treba kaj dobrega storiti. Kadar se bo enkrat vršila velika parada sodnega dneva in sodnik nas pri ogledu vojske vprašal, ali smo bili zraven, bomo takrat še večjo čast dosegli, kakor oni stari vojak pred vrsto na elizejskem polju. Ali si pri raznih katoliških društvih in bratovščinah? — sem zraven! — Pri bralnem društvu? — sem zraven! — Pri Slovenski Straži? — sem zraven! — Pri družbi sv. Mohorja? — sem zraven! — Pri cerkvenih procesijah? — sem zraven! Pri volitvi za katoliškega kandidata? sem in bom zraven! Če na vse to lahko odgovoriš »da«, si zaslužiš redovno zvezdo častne legije!

Št. Vid pri Planini. Meseca aprila je preteklo leto, kar se je ustanovila pri nas Dekl. zveza. Dobro se je gibala preteklo leto. Priredila je 8 podučnih shodov, 16 govorov in 15 deklamacij. Kar še ni bilo popisane v Našem Domu, hočem pa zdaj. Sedmo podučno zborovanje je imela Dekl. zveza 19./2. 1911, po sledečih točkah: 1. Predsednica najprej pozdravi zborovalke, potem govori o prebujanju slovenskega naroda in pa kako moramo svojim obmejnim bratom in sestram pomagati. Čeravno me dekleta nimamo po svoji strani veliko denarja, a prihranimo si lahko pri kaki nepotrebnih obleki. — Za tem zapoje dekleta »Slovenka sem«. 2. Ana Oprešnik dekl. »Slovenski svet, Marijin dom.« 3. Malka Kunstl govori, kako naj skrbimo za čist zrak, ker to nam ohranja ljubo zdravje. Zopet se je zapelo par pesmic. 4. Prizor »dve klepetulji«, in sicer je predstavljala F. Zakošek Coklčko, H. Tovornik pa Muhlko. Zelo se je dopadel dekletom ta šaljiv prizor. Na pustno nedeljo smo pa igrale igro »Pri gospodi« in klepetulje so ponavljale. — Na Velikonočni pondeljek smo igrale »Junaška deklica, devica Orleanska«. Vse se je prav dobro obneslo. 23. aprila je pa

imela Dekl. zveza svoj prvi občni zbor in tudi ob enem poučno zborovanje. Vspored je bil tale: 1. Pozdrav predsednice. 2. Micka Križnik dekl. Gregorčičevo »Velika noč«. 3. Franca Kranjc govori o petju, naj bi dekleta rade prepevale in sicer lepe poštene pesmi, ne umazane, ker vesela pesem razvedri dušo, umazana pa ne. 4. Roza Robič dekl. »Pomladni dekliški pozdrav«. 5. Iz Zabukovja nas je počastila Neža Kožuh, prinesla pozdrave od tamošnje Dekl. zveze in tudi govorila, kako se moramo združevati in zbirati pod zastavo Marijino. To je čast za nas, da nas še pridejo od drugod obiskat. Tudi me smo obljubile iti tja, in bomo tudi šle. 6. H. Tovornik govori, kako veliko nalogo ima gospodinja v gospodarskem oziru, kako mora biti skrbna. Dobre gospodinje se pa vzgajajo v gospodinjiskih šolah in dekliških organizacijah. 7. Gosp. duh. vod. nam še nazadnje veliko lepih naukov dajo med drugim tudi, kako se še moram vedno braniti proti nemčurjem, in kako si slovenski vemožje prizadevajo nas reševati, posebno poslanci na Dunaju. Opozorili so nas tudi na skorajšnje volitve. Nazadnje smo pa volile novi odbor in sicer so izvoljene tele: Mimka Zakošek predsednica, Nežka Kovač namestnica, Hedvika Tovornik tajnica, Julka Koželj blagajničarka, Ivanka Zakošek in Malka Senica odbornice. Mimka Zakošek se zahvaljuje dekletom, da imajo tako zaupanje, da so jo drugo leto potrdile za predsednico, in velč. g. duh. vod. da se toliko trudijo za nas in prosila še znanaprej njihove naklonjenosti, kar so tudi rade volje obljubili. Saj brez tako delavnega in za vse dobro vnetega dušnega pastirja bi me dekleta ne mogle nič. Torej prosimo, da še znanaprej skrbijo tako po očetovsko za nas.

Poroča tajnica.

Iz Celjske okolice. Rekla bi, da skoro ni lepšega kraja, lepše doline na Stajerskem kot je Savinjska dolina, kako bogato razliva pomlad po travnikih in poljih, ž njenega naročja pa se ob vznožju ponosnih gričev vzdiguje majhno a lično mesto Celje. Nad mestom nam sive razvaline nekdanjega mogočnega grada pričajo o razpadu in ničnosti slave in časti. Lepa je Celjska okolica a tiha in mirna za narodno prubujenje, pač pa je žalibog zloglasna po slabih delih in nevzornem življenju mladine. Številko za številko Našega Doma sem prebirala in iskala poročil o gibanju Celjske in okoliške mladine, a zaman, ni ga bilo. Dovolite torej meni, cenjena dekleta nekaj besed z ozirom na naš narod. Hvalevredna in nad vse priporočljiva je Marijina družba, katera zares v Celju lepo procvita, pa kako lepo bi bilo, ko bi bila dekleta, ki so v Marijini družbi, tudi udje in sodelavke pri dekliški zvezi. Ali vam mar ne ugaja, ali ni potrebna? Jaz smelo trdim, da je tukaj veliko bolj potrebna kot kje drugje, kdor pozna tukajšnje razmere, mi bode pritrtil. Združimo se, mladenke, tudi me kakor se podrugod združujejo, sklenimo močno vez, katere ne bode mogel nobeden celjski ne drugi nasprotnik razvezati. Ne bojmo se bojev, ki nas pri tem delu go-

tovo čakajo, temveč vstrajno pogumno v borbo. Pokažimo v dejanju celjskim nemškutarjem, da nismo slovenska dekleta samo za krompir in mleko prodajati, temveč da imamo tudi globoki čut in zavednost svoje narodnosti. Mnogo slovenskih deklet služi v mestu, ki se žal tako rade ponašajo s svojo nemščino, pa jaz jim tega ne zamerim, niso tako hudobne, le nevedne so, nezavedajo se svoje narodnosti, ne znajo ceniti svojega maternega jezika, zato se dajo preslepiti vabljivim tujcem. Ali ni tukaj potrebno, da bi se večkrat shajale in družile z narodnimi tovaršicami ter poslušale lepe govorčke, ki bi tako blagodejno vplivali na nje? Ali ni potrebno, da bi se v nemale ljubezni do domovine, naroda in maternega jezika? Da bi vzljubile svoj domači kraj in cenile rojstno hišo, in da bi se ne sramovale biti odločne Slovenke? Kje ste mladenke, sestre moje, pridite, da se spoznamo kot vrle delavke na narodnem polju. Ustanovimo si dekliško zvezo, kjer bode takorekoč naš drugi dom. Poglejmo probujeno naravo, kako sveža, kako krasna je, po dolgem zimskem spanju. Dovolj je spanja tudi za nas, vzdramimo se, odprimo oči in pojdemo na delo s cvetečo pomladjo za blagor naroda in naše krasne domovine, pojdemo v šolo za izobrazbo in omiko.

Zatorej na dan
Savinjska ravan,
Savinjsko deklet
Sedaj na noge!

Okoličanka.

Poljčane. Minilo je že nekaj mesecev, odkar ni bilo nobenega poročila iz naše župnije. Marsikdo bi lahko mislil, da smo zopet zaspali, pa do zdaj še ravno ne. Imeli smo v nedeljo dne 14. maja zanimivo, zares krasno prireditev ob obilni udeležbi občinstva. Najprej nas pozdravi v imenu »Mladeniške in Dekliške zveze« ml. Fr. Lavrenčič s krasnim govorom, v katerem razloži pomen naših izobr. društev in o ljubezni do naše slov. domovine. Zatem so dekleta predstavljala krasno žaloigro »Vestalka«,

ki je ob lepih in pristnih rimskih oblekah zares dobro iztekla. Nato nastopijo mladeniči s svojo šaljivo in podučno igro »Ne v Ameriko« in so vsi vsak svojo vlogo dobro rešili. Vsa čast vrlim mladeničem in mladenkam, najsrčnejša hvala pa g. voditelju J. Alt-u, za trud in požrtvovalnost. Zatorej kličem ti, mladina poljčanska, vstani iz spanja, sedaj ko je prišla v deželo krasna pomlad, in naj se oživi naše srce. Zato pa:

Na delo tedaj! a do konca značajni,
namenov poštenih, a bolj še dejanj,
v borbi za dom neustrašeni, vztrajni,
do zadnjega diha trudeči se zanj,
za narod živeči, goreči, trpeči,
a sluga nikomur, kot narodni sreči.

Studence. V sredo 17. maja je v naši župniji v občini Modraže mino v Gospodu zaspala zvesta Marijina hčerka in sestra »Tretjega reda sv. Frančiška« Ana Žekar. Nesrečna sušica, ki je že tolikim mladim ljudem pretrgala nit življenja; je tudi tej deklici po enoletnem hiranju bila vzrok smrti v 36. letu njene starosti. Ranjka je bila sestra rajnega g. župnika Martina Žekar, ki so tudi v 33. letu svoje starosti leta 1902. zapustili svoje ovčice, med njimi tudi štiri sestre in še čvrste stariše, katere so še oni zlato poročili in sta še potem doživela biserno poroko, pa sta še sedaj precej čvrsta doživela smrt svoje ljube hčere Ane. Pogreb je bil v petek dne 19. maja ob pol peti popoldne. Ganljivo je bilo videti, kako so jo nesle k večnemu počitku članice »Dekliške zveze« in ob enem sestre »Tretjega reda sv. Frančiška«. Spremilo ji je tudi več tovaršic in precejšnja množica drugih ljudi, znak, da je bila od vseh spoštovana. Ker je bila več let cerkvena pevka so jo tudi njene tovaršice cerkvene pevke krasno nagrobnico zapele v slovo:

Blagor duši plemeniti,
Ki zapušča dom solza,
Ni težko se ji ločiti,
Dom nad zvezdami ima.

Mladenka

Govorniške vaje.

Govor na ženskem shodu v Trbovljah
Govorila A. Krenova.

Drage Slovenke! Rada sem se odzvala povabilu in sem prišla na važen naš današnji shod. Bodite mi vrle tovaršice iskreno pozdravljene! Prinašam Vam pa tudi pozdrave, vroče pozdrave od obmejnih Slovenk v St. Ilju v Slov. goricah, odkoder prihajam ter od Z. S. D.

Važen je namen današnjega shoda: Danes se bo položil trden temelj za rešitev perečega ženskega vprašanja, danes si bomo povedale iz oči v oči pota in cilje, po katerih hočemo korakati da izpopolnimo našo organizacijo.

Drage! Ženska igra dandanes važno vlogo, važnejšo kot si me same mislimo. Že

stari slovenski pregovor pravi: »Ženska gospodinja tri vogle pri hiši po koncu drži ali podpira.« Ženska je lahko družini največja sreča ali pa najhujša nesreča! Na dobrem glasu je navadno hiša, ki ima pošteno, varčno in z drugimi lepimi lastnostmi obdarovano gospodinjjo. Spoštovana je taka hiša, naj si je tudi nizka in revna. Nasprotno pa se pošten človek nekako izogne hiši, od katere je znano, da preklinja v njej slaba žena, ki je udana mnogim slabim razvadam in neredu. Srečnega se čuti mož, ki ima blago, za vse pošteno vneto družico. Veste pa tudi, da slaba žena pogubi s svojim jezikanjem in drugimi slabšimi Evinimi lastnostmi še tako pridnega in mirnega moža.

Kar velja posebej za vsako družino, to velja splošno za našo celotno domovino, to

velja za slovenski narod. Mi moramo vzgojiti ženstvo, ki bo na vse strani dika in ponos, ne samo svojim družinam ampak tudi največja sreča in krasota slovenske domovine.

Slovenska žena, slovenska mladenka bodi zavedna! Dolžnost pravim, sveta dolžnost naša je, da se zavedamo svoje važne naloge. Drage! Resno Vam rečem, zavedati se moramo, da imamo tudi me pravico, dá dolžnost imamo, da se brigamo tudi za javno življenje, da takorekoč sodelujemo, pri razvoju domače naše politike, da kontroliramo možke pri njih delovanju v politiki in raznih volitvah.

Resni, preresni so dandanes časi, da bi ženske ne posegle v politično vrvenje, v volilne boje, v društveno življenje i. t. d. Tovaršice, zavedajmo se teh resnih naših nalog! Drage moje, vplivajmo na možke, posebno ob raznih volitvah. Ni vse eno, mile moje prijateljice, ali voli Vaš brat, oče, mož ali kak prijatelj kakor ravno njemu najbolj prav pride. Če bo z glasom Vašega brata, moža ali očeta izvoljen poslanec, ki prisega na socialdemokratski, brezversko liberalni program, si moramo misliti, da je s tem zadan hud udarec tudi naši sreči, naši časti, našemu ponosu. Kakor Vam znano, bi radi brezverski socialisti in liberalci uvedli prosto ljubezen, svetost zakona pa hočejo odpraviti. Drage! Slovesno Vam kličem: Če se to doseže, pahnjene smo me v brezmejno nesrečo! Predstavite si to same! Žene bi tavale kot uboge reve po svetu z bridko zavestjo, da je pokapana naša sreča, otroci bi se potepali po svetu brez starišev, brez vzgoje. Ker vedo rdeči socialisti in brezverski liberalci, da je ravno poštena žena največja opora krščanskim, vernim družinam, ker vedo, da dokler ne bodo ženo onesrečili, tako dolgo je njih delo zastoj, zato pa hočejo izvršiti svoje sramotne naklepe v postavodajji.

Slovenska, žena, krščanska mladenka! Če Ti je Tvoj blagor, blagor ženstva sploh, blagor otrok in končno tudi sreča našega milega slovenskega naroda pri srcu, uplivaj na moža, na brata, očeta ali znanca, da ne gredo na limanice brezverski in brezvestni socialni demokraciji in liberalizmu, ampak da bodo na dan volitve volili moža za poslanca, ki kandidira na krščanski program. To storiti je Vaša sveta dolžnost!

Res lepa je lastnost žene, mladenke, ki je najraje doma, ki ljubi svoj domači dom. Jaz pa pravimo drage, me moramo dandanes pokazati svojo delavnost ne samo doma, ampak tudi v javnosti.

Slovenske mladenke, krščanske žene, sveta dolžnost, sveta pravica, pravim je, da sodeluje v družtvih, da govori na shodih, da agitira za izvolitev krščanskih mož. Če imajo v drugih državah ženske pasivno in aktivno volilno pravico, to je, da smejo voliti in so lahko voljene v razne zastope, zakaj ne bi smela katoliška Slovenka agitirati, sodelovati pri volitvah z agitacijo! Vaš kraj je znan, da ima zavedno

ženstvo! Slava Vam! Slovenke zbrane! Pokažite svojo zavednost ob volitvah! Zalobg niso vse Trbovlje v naših vrstah; brezverski socialisti in brezvestni liberalci imajo mnogo pristašev. A to žalostno razmerje se lahko spremeni, če boste Ve vrle Trboveljčanke uporabile svojo zavednost in svojo delavnost. Imate Dekliško Zvezo, imate društva, imate pogum in vesilje do dela za sveto kršč. stvar. Osnujte si poseben agitačni ženski odsek, ta se naj posvetuje, kako zapeljane možke rešiti iz socialne demokracije in liberalizma. Ta odsek naj posluje posebno sedaj ob volitvah in povem Vam, da bodo vstale vaše Trbovlje k novemu življenju in naša kršč. stranka bo lahko zapelala na dan volitve veselo Atelujo, kot znamenje zmage. Na delo tedaj vrle somišljenice. Uspeh Vašega dela se bo pokazal takoj. Naši možki somišljeniki bodo videli Vaše delo, vaše uspehe in bodo tekmovali v delu za stranko. In Trbovlje dobile bodo novo, sveže lice!

Mlardenke! Žene! Lepo število se Vas je danes zbralo, a vse trboveljske Slovenke gotovo niso tukaj. Glejte, drage zborovalke! Tu se Vam odpira zopet novo, veliko torišče važnega dela. Širite našo misel! Ta misel je: ideja krščanskosocialna, misel slovenska! Bodite apostolke te misli! Pojdite sedaj v teh resnih časih vun med svoje tovaršice ter širite naše ideje v sleherno slovensko hišico. Že poprejš sem povdarjala, da je dolžnost krščanske in slovenske žene, da sodeluje v javnosti, pri volitvah, družtvih in zborovanjih. Dandanes pač niso več časi, da bi se morala žena ali dekle pokazati samo doma ali v cerkvi, ampak reznost časa zahteva, da nastopa slovensko ženstvo tako kot nastopajo Vaše tovaršice po drugih dezelah. Kličem Vam: Sodelujte, drage Slovenke, pri velevažnem našem krščanskosocialnem delu, sodelujte pri probuji ljudstva, pri rešitvi slovenskega naroda iz tujih okovov. Proč s starokopitnimi izgovori, da to ni za ženske, ampak pomislimo, da takorekoč na slovenskih ženah in dekletih sloni bodoča sreča ali nesreča naroda slovenskega.

Kakor so klicali nekdan slovenski kmetje: »Le vkup, le vkup uboga gmajna!« tako Vam kličem tudi jaz: Le vkup, le vkup Slovenke vrle, pripravimo se za volilni boj v boj proti dvojnemu našemu nasprotniku: socialni demokraciji in liberalizmu! Dan 13. junija naj bo dan, na katerem bomo sijajno obhajali zmago kandidata krščanske slovenske stranke dr. Benkoviča! Do tega dne pa neumorno na delo.

Dovolite da končam! Na kratko sem Vam povedala svoje misli, ne sicer v tako lepi obliki kot ste menda pričakovale, a vedite, da priprosto kmečko dekle pač ne zna govoriti v tistih sicer lepo zvenečih a puhlih frazah, kot kak rdečkar ali liberalec. Besede pa, ki sem Vam jih povedala, so mi prišle iz srca, želim pa tudi, da bi našle primerni odmev.

Bog in zaščitnica naša pa naj blagoslovita naš trud in delo naše!

Uredniški pogovor.

Beseda mladeničem.

Nekdaj so ljudje mislili, da brati in pisati se naj učijo le fantje, češ, oni vtegnejo priti k vojakom ali kot rokodelci kam dalje po svetu, ženske pa tega ne potrebujejo; za žensko je le preslica in kuhača. Zatorej je v starih časih veliko manj deklic zahajalo v šole kakor pa fantov. Pa še pozneje, ko je postava oba spola prisilila, obiskovati šolo, se je neredko zgodilo, da je po končani šoli deklica knjige in pero djala na polico in v par letih pozabila pisati ali še celo brati. No, v tem oziru se je pri našem ljudstvu izvršila velika sprememba. Dekleta se zavedajo, da so tudi za kaj višjega poklicane, kakor da bi svoj prosti čas v cvetočih letih zapravljale z vlačugarstvom in plesom, pa ostale tope za vse, kar je plemenitejšega. Vrlo se gibljejo naše mladenke po vseh krajih naše ljube domovine, in urednik sam z zadovoljstvom opaža, kako raste njihova zavednost in vnema za vse dobro in lepo. Samo enkrat je lani podregnil, naj si dekleta sama skrbijo za svoj deklinški vrtec, da jim ga ne bomo morali mi moški obdelovati. In poslušale so, ni jim bilo treba dvakrat praviti. Kako lepo se sedaj že same spodbujajo in pišejo tako spretno, da je veselje. Urednika skoraj že strah obhaja, da mu čez glavo zlezejo! Dočim se mladenke tako pridno gibljejo, je pa nevarnost, da se mladeniči tu in tam obrnejo na tisto temno stran, kjer so tavale nekdanje mladenke. Brati in pisati ženska ne potrebuje, društev tudi ne, se je takrat mislilo, sedaj so pa mnogi fantje tega mišljenja, da je za njih sramota, če bi po dokončani šoli še knjige brali, kaj pisali, v društva in na shode zahajali, ampak svojo »čast« iščejo v pijančevanju in razbijanju, svojo korajžo s tem, da zaničujejo svete reči, svojo oliko s surovim govorjenjem in zapeljevanjem deklet. Bog ne daj da bi to trdili splošno, tudi fantje so zelo pridni, ampak veliko še jih tava po krivih potih. Ali ni tako? Sami veste, kako je. Mnogokrat je že urednik slišal tožiti: dekleta so vneta za društveno zivljenje, pa fante je težko pridobiti! Fantje, Vaš ponos zahteva, da v napredku ne zaostanete za šibkim spolom. Tudi Vi se pridno oglašajte v »Našem Domu«. Pregovor pravi, da ženska pri hiši tri vogle podpira, a gospodar je vendar le mož. Tako tudi v »Našem Domu« morate gospodarji biti — fantje. Vaš oddelek »Orli« je precej zapuščen, delajmo skupno, da se orlovska misel oživi, kjer pa še ni mogoče ustanoviti »Orla«, pa se drugače fantje združujte in prebirajte dobre knjige, včasih pa poročajte v »Naš Dom«. Surovosti pustimo divjakom, slovenski fantje pa bodite modri, trezni, pošteni. Mladičiči na plan, sedaj imate Vi besedo!

Srčno Vas pozdravlja Vaš

Urednik.

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih, risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama, v papir, plat-
no, gradl ali pol us-
|| nje vezane. ||

Štambilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en gros-
cene. Priznano do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.